

2.7.2025

KaivNro 1517

Tukes 11206/10.03.07/2023

KUULUTUS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on kaivoslain (621/2011) perusteella 2.7.2025 antanut seuraavan Hituran kaivospiirin osittaista lakkauttamista koskevan päätöksen:

Kaivospiirin haltija: Belvedere Mining Oy:n konkurssipesä
Kaivospiiri ja KaivNro: Hitura 1517
Kaivospiirin sijainti: Nivala

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Päätöksen liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä. Päätösasiakirjat ovat nähtävillä Tukesin verkkosivuilla <https://tukes.fi/paatokset-ja-kuulutukset/kaivospiirit-ja-kaivosluvat>

Lupapäätöksen julkisesta kuulutuksesta tiedotetaan Nivalan kaupungin yleisessä tietoverkossa.

Lisätietoja: kaivosasiat@tukes.fi tai Ossi Leinonen, puh. 029 5052 205

Kuulutettu 2.7.2025

Pidetään nähtävänä 8.8.2025 saakka. Valitusaika päättyy samana päivänä.

Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöksen julkaisemisajankohdasta.

2025-07-02T00:00:00

KaivNro 1517

Tukes 11206/10.03.07/2023

PÄÄTÖS KAIVOSPIIRIN OSITTAISESTA LAKKAUTTAMISESTA

Kaivospiirin haltija

Belvedere Mining Oy:n konkurssipesä
(y-tunnus : 2735251-6)
Pekka Jaatinen
Asianajotoimisto Castrén & Snellman Oy
PL 233 (Eteläesplanadi 14)
00131 Helsinki

Lisätietoja antaa: Pekka Jaatinen, puh. 0400-403478

Kaivospiiri

Hitura (KaivNro 1517)

Sijainti

Nivala (kaivospiirin kartta on esitetty liitteessä 1)

Vireilletulo

7.6.2017 Belvedere Mining Oy:n konkurssipesälle annetulla päätöksellä (joka sai lainvoiman 19.6.2018) Hituran kaivospiirin kaivosoikeus peruutettiin.

Päätös johti myös tuolloin vireillä olleen kaivospiiritoimituksen raukeamiseen (kaivospiirimääräys 17.12.2012) Hituran kaivospiirin laajentamiseksi.

Päätöksessä (7.6.2017) todetun mukaisesti kaivosluvan peruuttaminen johtaa kaivospiirin lopettamista koskevien toimenpiteiden aloittamiseen kaivoslain 15 luvun mukaisesti.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ei ole kuitenkaan voinut heti kaivosluvan peruuttamispäätöksen jälkeen aloittaa kaivospiirin lakkauttamiseen liittyvää

prosessia, koska kaivospiiriä ei voi yleensä lakkauttaa ennen kuin kaivospiirin ympäristöön liittyvien tarvittavien jälkihoitotöiden tarve on luotettavasti määritetty tai ne ovat pääosin tai kokonaan valmistuneet. Jälkihoitotöitä, kaivospiirin vesienkäsittelyä ja jälkihoitoa on tehty Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen johdolla ja valvonnassa.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston käsityksen mukaan jälkihoitotyöt on pääosin saatu päätökseen, joten Turvallisuus- ja kemikaalivirasto kaivosviranomaisena on 17.10.2023 laittanut vireille Hituran kaivospiirin lakkauttamisen ja on 30.10.2023 pyytänyt Belvedere Mining Oy:n konkurssipesältä selvitystä kaivospiirin nykytilanteesta, kaivospiirin kiinteistö- ja maanomistajatiedoista sekä tietoja muista mahdollisista asianosaisista.

Asian käsittely

KUULUTUS 9.2.2024

Asiasta tiedottaminen, lausuntopyynnöt ja asianosaisten kuuleminen

Tukes on antanut asian tiedoksi julkisella kuulutuksella Tukesin verkkosivuilla osoitteessa <https://tukes.fi/paatokset-ja-kuulutukset/kaivospiirit-ja-kaivosluvat>. Asia on kuulutettu 9.2.2024 ja asiakirjat ovat olleet nähtävillä 18.3.2024 saakka. Tieto kuulutuksesta on julkaistu myös Nivalan kaupungin yleisessä tietoverkossa.

Asiasta on lähetetty lausuntopyynnöt 9.2.2024 Nivalan kaupungille, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle, Kainuun ELY-keskukselle ja Pohjois-Pohjanmaan liitolle. Asianosaisille Tukes varasi tilaisuuden tehdä muistutuksia asian johdosta. Muille kuin asianosaisille Tukes varasi tilaisuuden ilmaista mielipiteensä asian johdosta.

Lausunnot sekä muistutukset ja mielipiteet tuli toimittaa viimeistään 18.3.2024 mennessä.

Kuulutuksen julkaisemisesta on tiedotettu myös Kaleva -sanomalehdessä.

Annetut lausunnot, muistutukset ja mielipiteet sekä hakijan selitys

LAUSUNNOT

Kuulutuksen johdosta lausunnon antoivat Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus ja Kainuun ELY-keskus. Lausunnot on esitetty kokonaisuudessaan liitteessä 2. Liitteessä 2 on lisäksi esitetty Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen 20.12.2023 antama päätös ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA-menettely) soveltamisesta yksittäistapauksessa

Hituran alueiden A ja B-1 aurinkoenergiahankkeissa, Nivala sekä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen 22.1.2024 antama lausunto päivitetystä suunnittelutarvehakemuksista aurinkovoiman rakentamiseksi Hituran kaivosalueelle, hankealueet A ja B.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus (lausunto on annettu 27.3.2024)

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kaivospiiriä ei voi lakkauttaa niiltä osilta kaivospiirin aluetta, miltä jälkihoitovelvoitteet ovat määräämättä ja toteuttamatta.

Lausunnon liitteenä toimitetussa valtiovarainministeriön, ympäristöministeriön ja työ- ja elinkeinoministeriön yhteisessä kannanotossa (muistio 28.9.2022) on todettu, että kaivospiirin maa-alueita ei tulla hankkimaan valtion omistukseen. Konkurssipesän taas on lähes mahdotonta realisoida maa-alueita niin kauan, kuin niihin liittyy toistaiseksi tuntemattomia jälkihoitovelvoitteita.

Kainuun ELY-keskuksen lausunto (lausunto on annettu 22.3.2024)

"Hituran kaivoksen patojen luokittelusta on tehty päätös 22.2.2024. Rikastushiekka-altaan 1 pato säilyy patoturvallisuuslain (494/2009) 14 §:n mukaisessa luokassa 2, rikastushiekka-altaan 2 pato on poistettu patoturvallisuuslain 14 §:n mukaisen luokittelun piiristä ja palautusvesialtaan sekä selkeytysaltaan padot patoturvallisuuslain 23 §:n mukaisesti käytöstä

Rikastushiekka altaan 2 patoon sovelletaan, mitä patoturvallisuuslain 15 §:ssä säädetään padon kunnossapidosta, 16 §:ssä padon käytöstä, 24 §:ssä onnettomuuksien ehkäisemisestä ja 6 luvussa patoturvallisuussäännösten valvonnasta. Rikastushiekka-altaan 1 patoa koskevat lisäksi patoturvallisuuslain mukaiset velvoitteet kuten padon tarkkailu (PTL 17§), padon vuosi- ja määräaikaistarkastukset PTL (18 ja 19§), muutos- ja korjaustyöt (PTL 22§) sekä mitä patoturvallisuuslain luvuissa 5–7 määrätään. Palautusvesialtaan ja selkeytysaltaan patoja koskevat patoturvallisuuslain mukaiset velvoitteet eivät ole patojen lakkauttamisen myötä enää voimassa.

Tilanteessa, jossa kaivosalueen hallinta palautuu kiinteistön omistajille kaivospiirin lakkauttamisen johdosta (kaivoslain 149 §), patoturvallisuusviranomainen pitää tarpeellisenä sitä, että kaivostoiminnan lopettamista koskevassa päätöksessä selkeästi ratkaistaan se, mille taholle patoturvallisuuslain mukaiset velvoitteet kuuluvat ja kenen kanssa patoturvallisuusviranomainen lain tarkoittamissa tilanteissa asioi (PTL 4 §:n kohta 5). Kaivoslain 15 luvussa säädetty huomioiden patoturvallisuusviranomainen ei pidä kohtuullisena eikä

patoturvallisuusvelvoitteiden hoitamisen kannalta tehokkaana sitä, että vastuut siirtyisivät joukolle yksityisiä maanomistajia.”

MUISTUTUKSET JA MIELIPITEET

Kuulutuksen johdosta ei ole jätetty muistutuksia tai mielipiteitä.

HAKIJAN SELITYS

Tukes ei ole pyytänyt kaivosyhtiöltä kaivoslain 42 §:n mukaista selitystä annetuista lausunnoista.

TÄYDENNYSLAUSUNTOPYYNTÖ 29.10.2024

Lausuntopyynnöt:

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto jatkoi asian käsittelyä lähettämällä 29.10.2024 täydennyslausuntopyyntö Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle ja Kainuun ELY-keskukselle seuraavasti:

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus:

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto pyytää lausuntoanne siitä, että onko nykyisen tietämyksenne (peittorakenteen toimivuus, rikastushiekka- ja jarosiittialueiden suotovesien laatu) perusteella olemassa estettä lakkauttaa Hituran kaivospiiri tai osia siitä (esimerkiksi rikastushiekka- ja jarosiittialue)?

Kainuun ELY-keskus:

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto pyytää lausuntoanne siitä, että miten patoturvallisuuslain mukaiset velvoitteet kuuluisi ratkaista tällaisessa Hituran kaivoksen tilanteessa ja että muodostaisiko kaivosalueen hallinnan palautuminen yksityisille maanomistajille niin suurta vaaraa yleiselle turvallisuudelle, että se muodostaisi esteen kaivospiirin lakkauttamiselle tältä osin?

Lausunnot:

Molemmat lausunnot on esitetty kokonaisuudessaan liitteessä 3. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunnon liite (tarkastuskertomus 12.9.2024) on myös esitetty liitteessä 3.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus (lausunto on annettu 15.11.2024)

Suora lainaus lyhennettynä:

” Sulkemisesta vastannut ELY-keskuksen vesistöyksikkö on yhteistyössä ympäristökonsultin kanssa selvittänyt kesäkauden 2024 ajan jälkihoitovelvoitteisiin liittyviä ympäristöasioita erityisesti kaivannaisjätealueiden suotovesiin liittyen. Konsultilta saatujen alustavien tietojen perusteella on hyvin mahdollista, että nykyisen vesienhoitolainsäädännön vaatimusten täyttämiseksi Hituran alueella muodostuvia suoto- ja valumavesiä täytyy johtaa aktiiviseen käsittelyyn nykyistä laajemmalla alueella (mahdollisesti sivukivialueilta sekä avolouhoksesta) sekä käsitellä vielä nykyistäkin tehokkaammin.

15.11.2024 Selvityksissä ilmi tulleiden tietojen vuoksi yhtenä vaihtoehtona jatkotoimiksi saatetaan tutkia myös jaroitiin tai jopa rikastushiekan osittaista siirtämistä kokonaan toiseen paikkaan, missä ympäristövaikutukset voitaisiin hallita Hituran aluetta paremmin. Myös sivukivialueille ja avolouhokselle saatetaan joutua tekemään raskaita toimenpiteitä. Tällä hetkellä kaikki vaihtoehdot ovat vielä auki ja tulevan talven aikana ELY-keskus ja ympäristökonsultti käyvät asioita läpi. Tavoitteena on, että keväällä 2025 on päätetty, millaisille ja minkä tasoille jälkihoitotoimenpiteille haetaan ympäristölupaa. Tämänhetkisen tiedon perusteella ELY-keskus katsoo, että edellytyksiä kaivospiirin lakkauttamiselle ei Hituran alueella käytännössä ole. Epävarmuudet tulevista velvoitteista ovat edellä kerrotun mukaisesti vain lisääntyneet aiemman lausunnon antamisen jälkeen.”

Kainuun ELY-keskuksen lausunto (lausunto on annettu 15.11.2024)

Suora lainaus lyhennettynä:

” Hituran kaivoksen rikastushiekka-altaan 1 pato on luokiteltu patoturvallisuuslain (494/2009) 11 §:n mukaiseen 2 luokkaan. Padon läheisyydessä kulkee yleinen tie (Järvikyläntie) ja mahdollinen patosortuma saattaa aiheuttaa vaaraa tiellä liikkujille. Hituran kaivospiirin alueella oleva rikastushiekka-altaan 1 pato sijoittuu usean yksityisen maanomistajan omistamille alueille. Patoturvallisuuslaissa padon omistajan velvollisuuksia ei ole sidottu alueen maanomistukseen. Patoturvallisuusviranomaisen pitää tärkeänä, että kaivostoiminnan lopettamista koskevassa päätöksessä selkeästi ratkaistaan taho, jolle patoturvallisuuslain mukaiset velvoitteet jatkossa kuuluvat ja kenen kanssa patoturvallisuusviranomaisen lain tarkoittamissa tilanteissa asioi (PTL 4 §:n kohta 5).

Alueella on edellä esitetyllä tavalla patoturvallisuuteen liittyviä näkökohtia, joilla on vaikutusta yleiseen turvallisuuteen. Nämä eivät kuitenkaan patoturvallisuusviranomaisen käsityksen mukaan muodosta varsinaista estettä kaivospiirin lopettamiselle yleisen turvallisuuden näkökulmasta huomioiden sen, että kaivoslaki mahdollistaa toiminnan lopettamista koskevassa päätöksessä määräysten antamisen mm. kaivosalueen ja kaivoksen apualueen seurannasta.

Patoturvallisuusviranomaisen näkemyksen mukaan toimintaa lopetettaessa keskeistä on, että alueelle jääviä rakenteita (patoja) koskevat velvoitteet osoitetaan lopettamista koskevassa päätöksessä yksiselitteisesti. Patoturvallisuusviranomainen pitää kaivoslaissa esitetyt lähtökohdat huomioiden perusteltuna padon nykyisen omistajan velvoittamista padon ylläpitämiseen kaivostoiminnan lopettamista koskevassa päätöksessä. Patoturvallisuusviranomaisen näkemyksen mukaan Hituran kaivoksen patoturvallisuuteen liittyviä velvoitteita ei tule siirtää yksityisille maanomistajille. Patoturvallisuuteen liittyvien velvoitteiden hoitamisesta saattaa aiheutua ajan kuluessa huomattavia kuluja.”

LAUSUNTOPYYNTÖ 10.4.2025

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto jatkoi asian käsittelyä lähettämällä lausuntopyynnön Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle.

Tukes jatkoi asian käsittelyä sillä vaihtoehdolla, että kaivospiiristä lakkautettaisiin ainoastaan Järvikyläntien eteläpuolella sijaitseva rikastushiekka-alue siten, että kaivospiiriin jäisi rikastushiekka-alueelle sijoitettu ns. jarosiittialue 30 m:n suojavaähykerajauksella.

Lausuntopyyntö:

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto esitti lausuntopyynnössä kaivospiirin osittaista lakkauttamista koskevaa päätöstä varten lupamääräysluonnoksia (kohdat A, B ja C) ja pyysi ELY-keskukselta lausuntoa siitä, että ovatko lupamääräysluonnokset ELY-keskuksen osalta hyväksyttävissä tai onko niihin muutos- tai lisäystarvetta.

Lupamääräysluonnokset:

- A) Alueen jatkokäyttäjän tulee huomioida, että toiminta voidaan ympäristöviranomaisten toimesta keskeyttää ja/tai määrätä lakkautettavaksi sekä purettavaksi joko määrääjäksi tai kokonaan ympäristönsuojeluun liittyvien toimenpiteiden suorittamiseksi (rikastushiekka-alueen uudelleen avaaminen ja/tai uusien peittorakenteiden rakentaminen). Ympäristöviranomaisten alueelle

määräämät toimenpiteet voivat aiheuttaa alueen toimijalle rakentamansa toiminnan alasajon, purkamisen, keskeyttämisen ja/tai lakkauttamisen. Toiminnan keskeyttämisen ja/tai alasajon aiheuttamista kustannuksista vastaa alueen toimija, ei Suomen valtion viranomaiset. Alueen toimija ei tällaisessa tapauksessa kuitenkaan vastaa ympäristönsuojelutoimenpiteiden kustannuksista.

- B) Lakkautettavalle alueelle suunniteltu käyttösuunnitelma tulee ennen rakentamistoimenpiteiden aloittamista esittää ja hyväksyttää ympäristöviranomaisella, jolla on oikeus antaa ”lupamääräyksiä”, jottei toiminta aiheuta haittaa rikastushiekka-altaan peittorakenteille.
- C) Ympäristöviranomaisilla on oikeus valvoa alueella tapahtuvaa toimintaa ja antaa tarvittaessa sellaisia kehotuksia tai määräyksiä, joilla toiminta pidetään ympäristöviranomaisen edellyttämällä tasolla.

Lausunto:

Lausunto on kokonaisuudessaan esitetty liitteessä 4.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus (lausunto on annettu 12.5.2025)

Suora lainaus lyhennettynä:

” Esitetty karttarajaus Järvikyläntien eteläpuolella kattaa rikastushiekka-alueen, josta jarosiittialue on rajattu pois. Talven 2024–2025 aikana tehdyissä ympäristöselvityksissä on ilmennyt, että aiemmista oletuksista poiketen jarosiitti ei välttämättä ole enää tällä hetkellä pahin ympäristöongelma alueella. Tämänhetkisten tietojen perusteella vaikuttaa siltä, että jarosiitissa oleva nikkeli on kuluneen runsaan 30 vuoden aikana liuennut jo suurelta osin huokos- ja pohjaveteen, eikä jarosiitti enää tällä hetkellä olisi merkittävin ongelma. ELY-keskus toteaa, että tämän vuoksi jarosiittialuetta ei olisi perusteltua rajata lakkauttamispäätöksessä erilleen muusta rikastushiekka-alueesta, vaan tämänhetkisen tiedon perusteella ELY-keskus katsoo, että edellytykset kaivospiirin lakkauttamiselle Hituran koko rikastushiekka-alueella ovat olemassa.

ELY-keskus toteaa, että viraston kanta kaivospiirin lakkauttamiseen rikastushiekka-alueella on muuttunut edellisenä talvena saadun uuden tiedon perusteella. Lisäksi nykyisillä käytössä olevilla vesienkäsittelyratkaisuilla koko rikastushiekka-alueen ympäristökuormitus on hallinnassa, eikä tilanteeseen ole näkyvissä muutoksia lähitulevaisuudessa. Epävarmuudet ovat suuria, mutta esitetyillä

määräyksillä riskit pysyvät todennäköisesti pieninä. Päätöksessä annettavilla määräyksillä tulee pystyä varmistamaan koko lakkautettavalla kaivospiirin alueella tarvittavien toimenpiteiden esteetön toteuttaminen nyt ja jatkossa. Määräykset merkitään kiinteistörekisteriin rasitteiksi kiinteistöille, jotta kiinteistön omistaja saa tiedon asiasta jatkossakin. Päätöksessä annettavista määräyksistä ELY-keskus toteaa, että sanamuotojen on oltava sellaisia, että kaivosviranomainen tai ympäristöviranomainen eivät määräyksillä voi ylittää niille laissa säädettyä toimivaltaa. Määräyksillä on huolehdittava siitä, että valvontaviranomaisella on aina yksiselitteisesti mahdollisuus ja oikeus velvoittaa sulkemistoimenpiteiden toteuttajaa ryhtymään tarpeellisiin sulkemis- ja jälkihoitotoimenpiteisiin. ELY-keskus toteaa, että toisin kuin rikastushiekka-alueella, avolouhoksen ja sivukivialueiden ympäristökuormituksen tilanne ei ole tällä hetkellä täysin hallinnassa. Avolouhoksen ja nykyisen vesienkäsittelylaitoksen väliselle alueelle on lähitulevaisuudessa, mahdollisesti jo kesällä 2025 välttämätöntä rakentaa uusia vesienkäsittelyrakenteita (pumppaamo, putkilinjoja) liittyen avolouhoksen vesien hallintaan ja käsittelyyn. Tämän vuoksi Järvikyläntien pohjoispuoliselta alueelta (avolouhos, sivukivialueet sekä rikastamon alue) kaivospiirin lakkauttaminen ei ELY-keskuksen näkemyksen mukaan ole vielä tällä hetkellä mahdollista. On mahdollista, että sulkemiseen ja jälkihoitoon liittyviä rakenteita joudutaan rakentamaan ja toimenpiteitä tekemään myöhemmässä vaiheessa kaikkialla kaivosalueella.”

Tukesin vastaus lausunnoissa esitettyyn

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto päättää Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen 12.5.2025 antaman lausunnon perusteella, ettei kaivospiirin osittaiselle lakkauttamiselle rikastushiekka-altaiden osalta ole estettä. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto toteaa, että lausunnossa esitetty on huomioitu tämän päätöksen lupamääräyksissä ja kappaleessa ”kaivosviranomaisen tiedonanto”.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto päättää Kainuun ELY-keskuksen 15.11.2024 antaman lausunnon perusteella, ettei kaivospiirin osittaiselle lakkauttamiselle rikastushiekka-altaiden osalta ole estettä. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto toteaa, että lausunnossa esitetty on huomioitu tämän päätöksen lupamääräyksissä

Päätöksessä on kaivoslain 56 §:n mukaisesti vastattava lausunnoissa, muistutuksissa ja mielipiteissä esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin.

PÄÄTÖS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto antaa kaivoslain (621/2011) nojalla Belvedere Mining Oy:n konkurssipesälle Hituran kaivospiirin osittaista lakkauttamista koskevan päätöksen. Päätöksellä lakkautetaan Hituran kaivospiiristä sen Järvikyläntien eteläpuolella sijaitseva rikastushiekka-alue kokonaisuudessaan. Alue siis supistuu pois Hituran kaivospiiristä.

Perustelut:

Kaivosviranomaisen on tehtävä kaivostoiminnan lopettamispäätös, kun 143 §:ssä ja 144 §:n 1 momentissa tarkoitetut toimenpiteet on olennaisilta osin tehty siten kuin yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi on tarpeen.

Kaivoslain 146 §:n mukaan saatuaan 145 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen kaivosviranomaisen on järjestettävä lopputarkastus, jollei sitä ole pidettävä ilmeisen tarpeettomana. Lopputarkastuksessa on todettava, ovatko 143 §:ssä ja 144 §:n 1 momentissa tarkoitetut toimenpiteet olennaisilta osin tehty, sekä arvioitava yleisten ja yksityisten etujen turvaamisen kannalta välttämättömät seikat.

Lakkautettava kaivospiirin alue

Lakkautettava osa Hituran kaivospiiristä sijaitsee Nivalan kunnassa.

Lakkautettavan alueen kartta on esitetty liitteessä 5 ja kiinteistöluettelo pinta-aloineen liitteessä 6.

Tukesin lupamääräykset ja perustelut

Kaivoslain 148 §:n nojalla kaivostoiminnan lopettamispäätöksessä on annettava yleisten ja yksityisten etujen kannalta tarpeelliset määräykset lopettamistoimenpiteiden täydentämisestä määräajassa, kaivosalueen ja kaivoksen apualueen seurannasta, 144 §:n 2 momentissa tarkoitetuista rakennuksista ja rakennelmista sekä muista yleisten ja yksityisten etujen kannalta välttämättömistä seikoista.

Yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset annetaan kaivoslain 52 §:n nojalla.

Lupamääräys 1

Lakkautettavan alueen hallinnasta vastaavan tai siellä toimintaa harjoittavan tahon tulee tiedostaa, että ympäristöviranomaisilla on oikeus valvoa alueella tapahtuvaa toimintaa ja antaa tarvittaessa sellaisia kehoituksia tai määräyksiä, joilla toiminta pidetään ympäristöviranomaisen edellyttämällä tasolla.

Perustelut: Kaivoslaki 52 §. (Yleisten etujen turvaaminen eli ympäristönsuojelun varmistaminen).

Lupamääräys 2

Lakkautettavan alueen hallinnasta vastaavan tai siellä toimintaa harjoittavan tahon tulee sallia ympäristöviranomaisille ja patoturvallisuusviranomaisille tarkastusmahdollisuus alueeseen sekä sallia alueella mahdollisesti tarvittavien toimenpiteiden esteetön toteuttaminen.

Perustelut: Kaivoslaki 52 § (Yleisten etujen turvaaminen eli ympäristönsuojelun varmistaminen).

Lupamääräys 3

Alueen mahdollinen jatkokäyttäjä vastaa siellä olevan toiminnan keskeyttämisestä, purkamisesta tai alasajosta aiheutuvista kustannuksista sekä toiminnan uudelleen aloittamista koskevista kustannuksista, mikäli ympäristöviranomaisten ympäristönsuojeluun liittyvät toimenpiteet (joita voivat olla esimerkiksi rikastushiekka-alueen uudelleen avaaminen ja/tai uusien peittorakenteiden rakentaminen) sitä edellyttävät. Alueen toimija ei tällaisessa tapauksessa kuitenkaan vastaa ympäristönsuojelutoimenpiteiden kustannuksista.

Perustelut: Kaivoslaki 52 §. (Yleisten etujen turvaaminen eli ympäristönsuojelun varmistaminen).

Lupamääräys 4

Kaivoslain 150 §:n nojalla lakkautettavan kaivosalueen ja kaivoksen apualueen seurannasta sekä tarvittavista korjaavista toimenpiteistä ja niiden kustannuksista vastaa kaivostoiminnan harjoittaja eli tässä tapauksessa Belvedere Mining Oy:n konkurssipesä. Konkurssipesä (padon omistaja) vastaa patoturvallisuuslain mukaisista velvoitteista ja toimii yhteydenpitäjänä patoturvallisuusviranomaisen suuntaan.

Toiminnanharjoittajalla on oikeus päästä kaivosalueelle ja kaivoksen apualueelle mainittujen velvoitteiden toteuttamiseksi.

Kaivostoiminnan harjoittajan on ilmoitettava kaivosviranomaiselle kaikista seurannassa ilmenneistä merkittävistä haitallisista vaikutuksista yleiselle turvallisuudelle, ympäristölle tai ihmisten terveydelle ja toteutettava viipymättä tarvittavat korjaavat toimenpiteet.

Perustelut: Kaivoslaki 150 §

Kaivosviranomaisen tiedonanto liittyen kaivoslain 150 §:ään

Kaivoslaki 150 §:

Jos kaivostoiminnan harjoittajaa ei enää ole, tätä ei tavoiteta tai ei saada täyttämään velvoitetta ja kaivosaluetta tai kaivoksen apualuetta on tarpeen seurata yleiseen turvallisuuteen liittyvistä syistä, seurannasta ja tarvittavista korjaavista toimenpiteistä vastaa alueen haltija. Alueen haltija vastaa kuitenkin vain, jos tämä on tiennyt tai tämän olisi pitänyt tietää alueen kunto sitä hankkiessaan eikä vastuu seurannasta ja tarvittavista korjaavista toimenpiteistä ole ilmeisen kohtuutonta. Kun alueen haltijaa ei voida velvoittaa vastuuseen tai kyse on alueesta, jonka hallinta- ja käyttöoikeus on palautunut kiinteistön omistajalle 149 §:n nojalla, seurannasta ja korjaavista toimenpiteistä vastaa kuitenkin kaivosviranomainen.

Kaivosviranomainen toteaa, että Belvedere Mining Oy:n konkurssipesä voi luopua alueella sijaitsevista kiinteistöistä ja siirtää toiminnanharjoittajaa koskevat vastuut ja velvoitteet uudelle kiinteistöjen haltijalle. Tällöin tulee kuitenkin huomioida, että alueen uusi haltija vastaa kuitenkin vain, jos tämä on tiennyt tai tämän olisi pitänyt tietää alueen kunto sitä hankkiessaan eikä vastuu seurannasta ja tarvittavista korjaavista toimenpiteistä ole ilmeisen kohtuutonta.

Kaivosviranomaisen tiedonanto

Kaivoslain 147 §:n nojalla kaivosviranomaisen on huolehdittava, että kaivostoiminnan lopettamispäätöksestä tehdään merkintä kiinteistötietojärjestelmään.

Määräykset merkitään kiinteistörekisteriin rasitteiksi kiinteistöille, jotta kiinteistön omistaja saa tiedon asiasta jatkossakin.

Kaivospiirin lopputarkastus

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on suorittanut viimeisten vuosien aikana useita katselmuksia kaivospiirillä yhdessä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa. Viimeisin koko kaivospiiriä koskeva yhteiskatselmus suoritettiin 22.9.2021.

Kaivoslaissa tarkoitetulle lopputarkastukselle ei ole rikastushiekka-alueiden osalta tarvetta. Rikastushiekka-alue on yleisen turvallisuuden edellyttämässä kunnossa.

Kaivosalueen hallinnan palautuminen

Kun kaivostoiminnan lopettamispäätös on lainvoimainen, kaivostoiminnan harjoittajan käyttö- ja hallintaoikeus kaivosalueeseen sekä käyttö- ja muu oikeus kaivoksen apualueeseen lakkaavat. Samalla kyseiset alueet palautuvat korvauksetta kiinteistön omistajan haltuun. Kaivoslaki 149 §

Tukes pyytää huomioimaan seuraavaa

Tukes ei näe tarpeelliseksi rajoittaa turvallisuuskäytöiden osalta lakkautettavan kaivospiirin alueen maankäyttöä. Kaivoslaki 148 §

Kaivosviranomaisen tarkastusoikeus

Kaivosviranomaisella on oikeus päästä alueelle, jossa on aiemmin harjoitettu tässä laissa tarkoitettua toimintaa, jos se on tässä laissa tarkoitetun valvonnan kannalta tarpeen sekä tehdä siellä tarkastuksia, ottaa näytteitä ja ryhtyä muihin valvonnan edellyttämiin toimenpiteisiin. Kaivoslaki 153 §

Lupapäätöksestä tiedottaminen

Lupapäätös annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella Tukesin verkkosivuilla. Kaivoslaki 57 §

Lupapäätös toimitetaan päätöksenantopäivänä Belvedere Mining Oy:n konkurssipesälle, Nivalan kaupungille, Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun ELY-keskuksille ja Pohjois-Pohjanmaan liitolle. Jäljennös lupapäätöksestä toimitetaan Säteilyturvakeskukselle ja Maanmittauslaitokselle.

Tieto päätöksen antamisesta lähetetään kirjeitse tai sähköisesti kaivoslain 40 §:n 1 momentissa tarkoitetuille asianosaisille.

Lupapäätöksen julkisesta kuulutuksesta tiedotetaan Nivalan kaupungin yleisessä tietoverkossa. Kuulutuksen julkaisemisesta ilmoitetaan myös Kaleva -sanomalehdessä.

Kaivoslaki 58 §

Päätösmaksu

Tästä päätöksestä perittävä maksu on Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista annetun asetuksen (1283/2021) mukaisesti 7 100 €. Lasku toimitetaan erikseen.

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Kaivosviranomaisen päätöksestä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta. Kaivoslaki 162 §

Liitteessä 7 olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki (621/2011)

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019)

Työ- ja elinkeinoministeriön asetus Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1283/2021)

Lisätietoja

kaivosasiat@tukes.fi tai Ossi Leinonen puh. 029 5052 205

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu. Asian on esitellyt johtava asiantuntija Ossi Leinonen ja ratkaissut ryhmäpäällikkö Terho Liikamaa.

Liitteet

1. Kaivospiirin kartta
2. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunto 27.3.2024, Kainuun ELY-keskuksen lausunto 22.3.2024, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen päätös ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA-menettely) soveltamisesta yksittäistapauksessa Hituran alueiden A ja B-1 aurinkoenergiahankkeissa, Nivala ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunto päivitetystä suunnittelutarvehakemuksista aurinkovoiman rakentamiseksi Hituran kaivosalueelle, hankealueet A ja B
3. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunto 15.11.2024, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen tarkastuskertomus 8.11.2024 ja Kainuun ELY-keskuksen lausunto 15.11.2024
4. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunto 12.5.2025
5. Lakkautettavan alueen kartta
6. Lakkautettavan alueen kiinteistöluettelo
7. Valitusosoitus

Ryhmäpäällikkö Terho Liikamaa
2.7.2025

Johtava asiantuntija Ossi Leinonen
2.7.2025